

تذکره
شعراى
مختيارى

تأليف و تدوين
عبدالکریم حریزه دار

آمارت سامير

۵۷۱

سرشناسه : جریده دار ، عبدالکریم ، ۱۳۳۰ .
 عنوان و نام پدیدآورنده : تذکره شعرای بختیاری / تألیف و تدوین عبدالکریم جریده دار .
 مشخصات نشر : تهران : اساطیر ، ۱۳۹۳ .
 مشخصات ظاهری : ۶۱۶ ص (انتشارات اساطیر ، ۵۷۱)
 شابک : 978 - 964 - 331 - 500 - 9
 فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا
 موضوع : شاعران ایرانی -- چهارمحال و بختیاری -- سرگذشتنامه .
 موضوع : شعر بختیاری -- مجموعه ها .
 موضوع : شعر فارسی -- ایران -- چهارمحال و بختیاری -- مجموعه ها .
 رد مبدی کنگره : ۴۴ج / PIR۸۸۶۴
 بندی دیوبی : ۱۰۰۹ / ۸ فا
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۵۴۳۵۴۶

قیمت : ۴۲۵۰۰ تومان

تذکره شعرای بختیاری

تألیف و تدوین : عبدالکریم جریده دار

چاپ اول : ۱۳۹۳

حروفچینی : نصیری

لیتوگرافی : طیف نگار

چاپ : دیبا

شمارگان : ۱۱۰۰ نسخه

شابک : ۹ - ۵۰۰ - ۳۳۱ - ۹۶۴ - ۹۷۸

حق چاپ برای ناشر محفوظ است .

نشانی : میدان فردوسی ، اول ایرانشهر جنوبی ، ساختمان ۱۰ (پلاک ۸ جدید)

تلفن : ۸۸۸۲۱۴۷۳ - ۸۸۳۰۰۱۴۸ - ۸۸۳۰۱۹۸۵

فهرست
اسامی شعرای
تذکره شعرای بختیاری

۱۵	□ سخن ناشر
۱۷	□ تعریف لر
۱۹	۱. آبق، ابوالحسن.
۲۰	۲. آتش. میرزا حسن
۲۱	۳. آثم، ابوالفتح
۲۲	۴. آذر، شاهزاده موسوی
۲۴	۵. آذر، عباس علی: حکیم آذری
۲۶	۶. آزاده، حاج مهدی خان
۲۹	۷. آزاده، مرتضی
۳۰	۸. آشفته، عبدالکریم خان
۳۱	۹. آشفته، حسین علی
۳۲	۱۰. آصف، علی محمد
۳۴	۱۱. احمد، احمد خان سالار مخم ویاچی
۳۷	۱۲. احمد موگویی، احمد عبداللهی موگویی
۳۸	۱۳. احمدی، عبدالحسین خان
۴۲	۱۴. احمدی، مهرداد
۴۲	۱۵. احمدی فر، سیروس
۴۴	۱۶. اختری، محمد هاشم
۴۶	۱۷. اخگر، حاج میرزا حسین خان

۱۸. اخگر، محمدحسين ۴۷
۱۹. اديب، عبدالحسين فرهمند ۴۸
۲۰. ارشاد، عباس ۵۰
۲۱. اسدي، اسدالله ۵۲
۲۲. اسعد، خان باباخان ۵۳
۲۳. اشراقي، اميرقلي ۵۴
۲۴. غفني ۵۷
۲۵. انور، داراب افسر ۵۷
۲۶. اسر، مرتضی عباسي ۶۵
۲۷. افسرده، ريم ۶۵
۲۸. افسرده، يكتا ۶۶
۲۹. افلاكي، اسدعلي ۶۷
۳۰. اكبر بروجنی ۶۹
۳۱. امامي، آقاكمال ۷۰
۳۲. امامي، سيد محمدباقر ۷۱
۳۳. امين پور، قيصر ۷۴
۳۴. اوژن بختياري، ابو الفتح ۸۹
۳۵. ايزدپناه، امان الله ۹۳
۳۶. باران پور، آرش ۹۴
۳۷. باران پور، سارا ۹۶
۳۸. باقر، باقر آل ابراهيم ۹۷
۳۹. بت شكن، آقا جلال الدين ۱۰۰
۴۰. بختيار، عظيمه ۱۰۱
۴۱. بختيار، علي اصغر خان ۱۰۲
۴۲. برجيس، ابوطالب ۱۰۴
۴۳. برهاني، عبدالرزاق ۱۰۵
۴۴. بنجير، ابو حفص عبدالله يقطان ۱۰۸
۴۵. بنجير ثاني، عبدالغالب خوزي ۱۱۰
۴۶. بهاروند، اكبر ۱۱۱
۴۷. بهرامي، نصرت الله ۱۱۶

۱۱۸	۴۸. بیدل، ایرج ایلیک
۱۱۹	۴۹. بیضاء، میرزا قاسم بیضاء
۱۲۴	۵۰. بینش، پرویز شریعت زاده
۱۲۵	۵۱. بینوا، علی
۱۲۶	۵۲. پرچمی، ستار
۱۲۸	۵۳. پرجمی، میرزا مراد
۱۲۹	۵۴. پیرا، میرزا پرویز خان
۱۳۶	۵۵. زمان بختیاری، حسین
۱۸۰	۵۶. پورنلار شجاع
۱۸۰	۵۷. پیمان، مکر، اربا
۱۸۰	۵۸. تبیان، شیخ تقی
۱۸۱	۵۹. تنها، حسین عبدالله
۱۸۴	۶۰. ثابت، میرزا قربان علی
۱۸۷	۶۱. جاوید، بهمن رانعی
۱۸۸	۶۲. جمشید، جمشید امیر بختیاری
۱۹۴	۶۳. جواد، آقا جواد امامی نجفی
۱۹۵	۶۴. جواد، محمد جواد خان سردار اقبال بختیاری
۱۹۷	۶۵. جواد، میرزا جواد
۱۹۷	۶۶. چالنگی، هوشنگ
۲۰۷	۶۷. حافظی بختیاری، آ محمد تقی
۲۰۸	۶۸. حبیب، محمد قلی
۲۱۰	۶۹. حداد، عبدالله
۲۱۱	۷۰. حسین، ملا حسین
۲۱۲	۷۱. حسینی، بیژن
۲۱۵	۷۲. حشمت، میرزا حسین
۲۱۵	۷۳. حقیقت، سید احمد نور بخش
۲۱۹	۷۴. حکیم، آقا میرزا احمد
۲۱۹	۷۵. خادم، عباس علی
۲۲۱	۷۶. خاضع، محمد کاظم
۲۲۱	۷۷. خاکی، سید محمد

۷۸. خان، خانم کوچيك ۲۲۳
۷۹. خاور، بانو خاور حائرى ۲۲۸
۸۰. خرم، ملا عبدالوهاب ۲۲۸
۸۱. خسروى، آرستم ۲۳۰
۸۲. خسروى، عبدالعلى خسروى ۲۳۱
۸۳. خسروى، على صالح ۲۴۵
۸۴. خورشيد، ميرزا شكرالله ۲۴۶
۸۵. داراب، محمد رضا ۲۴۸
۸۶. داراب، داراب خان بختيارى ۲۵۰
۸۷. داراب، ابوبكر ۲۵۱
۸۸. داعى، محمد باقر ۲۵۴
۸۹. دانش، محمد ۲۵۴
۹۰. دانشور، حسين فلم ۲۵۷
۹۱. دانشور، مراد ۲۵۸
۹۲. دانشور، ميرزا ابوالفتح ۲۶۱
۹۳. دبیر، ابراهيم ۲۶۳
۹۴. دبیر، ابراهيم دبیراجلال ۲۶۴
۹۵. درويش، محمدحسن ۲۶۵
۹۶. درويش، محمدحسن ۲۶۶
۹۷. دريا، ميرزا لطفالله ۲۶۶
۹۸. دستان، ميرزا حبيب اصفهاني ۲۶۸
۹۹. دفتري، محمدامين ۲۹۰
۱۰۰. دهقان، محمدعلى ۲۹۴
۱۰۱. دهقان، محمدهاشم ۲۹۵
۱۰۲. دهقان ساماني، ابوالفتح ۲۹۶
۱۰۳. دهقان فارساني، محسن ۳۰۰
۱۰۴. ديوانه، خسرو ۳۰۱
۱۰۵. ذره، عبدالله ۳۰۲
۱۰۶. رفيعى، محمدجواد ۳۰۳
۱۰۷. روشندل، شيخ حسين اعمى ۳۰۶

- ۳۰۷ رهرو، حسن شیرانی بیدآبادی ۱۰۸
- ۳۰۸ ریاحی، ابوالقاسم ۱۰۹
- ۳۱۰ زارعی، علی یار ۱۱۰
- ۳۱۱ زهره، ابوطالب ۱۱۱
- ۳۱۱ ژاله، ژاله سلطانی ۱۱۲
- ۳۱۲ ائل، ابوالحسن ۱۱۳
- ۳۱۳ یار شیخی، خسرو ۱۱۴
- ۳۱۴ سالک، الله کرم رونوی ۱۱۵
- ۳۱۵ سرت، محمود ۱۱۶
- ۳۱۷ سالک، ملا محمد ۱۱۷
- ۳۲۱ سالم، سید ۱۱۸
- ۳۲۲ سالم، عیسی قلی شیخی ۱۱۹
- ۳۲۳ سامانی، ابراهیم ۱۲۰
- ۳۲۳ سامانی، حسن ۱۲۱
- ۳۲۵ سامانی، غنی خان ۱۲۲
- ۳۲۵ سامانی، محمدجواد ۱۲۳
- ۳۲۶ سحاب، سحاب عمانی ۱۲۴
- ۳۲۷ سخا، فضل الله شیرانی بیدآبادی ۱۲۵
- ۳۲۸ سرحدی، حیدر علی ۱۲۶
- ۳۲۹ سرشار، عبدالمجید شریعت زاده ۱۲۷
- ۳۴۰ سکندر، اسکندر خان عکاشه ۱۲۸
- ۳۴۳ سکوت، مولانا محمدحسن آقازاده ۱۲۹
- ۳۴۵ سهامی، میرزا خان مالمیری ۱۳۰
- ۳۴۶ سیار، محمود ۱۳۱
- ۳۴۶ سیار، ملا محمدتقی ۱۳۲
- ۳۴۸ سیاره، حسین قلی خان ایلخانی ۱۳۳
- ۳۵۰ سینا، مصطفی قلی ۱۳۴
- ۳۵۲ شارقی، بهمن ۱۳۵
- ۳۵۳ شارقی، محمدصادق ۱۳۶
- ۳۵۶ شارقی، مهدی ۱۳۷

۱۳۸. شاکر، سید محمدعلی ۳۵۹
۱۳۹. شاکس، ملا عبدالرحیم ۳۶۰
۱۴۰. شاهباز، محمدزمان خان ۳۶۱
۱۴۱. شاهین، حسین ۳۶۸
۱۴۲. شاهین، شاهین پور سالار شجاعی ۳۶۹
۱۴۳. شاهین، علی قلی خان ۳۷۰
۱۴۴. شایب، سید مرتضی ۳۷۴
۱۴۵. شایب، علی قلی ۳۷۴
۱۴۶. شایب، حسین ۳۷۴
۱۴۷. شجاع، محمد ۳۷۶
۱۴۸. شعل، عبدالعزیز ۳۷۶
۱۴۹. شعاع، عبدالخالق ۳۷۶
۱۵۰. شکوهی، بابا خان ۳۸۲
۱۵۱. شکبیا، حسین علی فاتمی ۳۸۳
۱۵۲. شمس، محمد ۳۸۴
۱۵۳. شهبازی بختیاری ۳۸۵
۱۵۴. شهدی، بختیاری ۳۹۰
۱۵۵. شیخ، رضا ۳۹۱
۱۵۶. شیدا، عبدالله ۳۹۱
۱۵۷. شیدا، میرزا عباس ۳۹۳
۱۵۸. صالحی، سیدعلی ۳۹۵
۱۵۹. صحت، علی شیرانی ۴۱۲
۱۶۰. صدر، صدرالدین دهکردی ۴۱۳
۱۶۱. صفائی، حسین علی ۴۱۴
۱۶۲. صفائی، میرزا احمد ۴۱۵
۱۶۳. صفار، عبدالرحیم ۴۱۶
۱۶۴. صهباء، علی اکبر ۴۱۸
۱۶۵. ضرغام، امیر حشمت ضرغام ۴۲۰
۱۶۶. ضیائی، محمدعلی ۴۲۲
۱۶۷. طالب، ملا روزعلی ۴۲۳

۱۶۸. طاہری، ابوالحسن سنگ چینی ۴۲۴
۱۶۹. طغرل، عزیز اللہ خان سرہنگ ۴۲۵
۱۷۰. عالی پور، ایرج ۴۲۶
۱۷۱. عطائی، محمد باقر ۴۲۷
۱۷۲. علی پور، احمد ۴۳۰
۱۷۳. خان سامانی، میرزا نور اللہ ۴۳۲
۱۷۴. علی، عیسیٰ قلی خان ۴۳۶
۱۷۵. احمد، غلام علی ۴۳۷
۱۷۶. غمیں، عبداللہ ۴۳۸
۱۷۷. غواص، اخو ملا حسن ۴۴۰
۱۷۸. فائق، زین العابدین ۴۴۲
۱۷۹. فاتح، فتح اللہ ۴۴۴
۱۸۰. فارسانی، سید کمال مراد ۴۴۵
۱۸۱. فانی، محمد کاظم ۴۴۶
۱۸۲. فرامرز، فرامرز حافظی ۴۴۶
۱۸۳. فرخ منش، حیات قلی ۴۴۹
۱۸۴. فرخی، محمد علی ۴۵۰
۱۸۵. فرزانه، سید جلال الدین ۴۵۳
۱۸۶. فروزانفر، مکنون دی، مہران ۴۵۴
۱۸۷. فروغ، جلال الدین برجیس ۴۵۷
۱۸۸. فروغی، سید عبدالرحیم ۴۵۸
۱۸۹. فرہاد، غلام عباس محمدی ۴۵۹
۱۹۰. فرہنگ، اسماعیل ۴۵۹
۱۹۱. فرید، محمد دہیان ۴۶۰
۱۹۲. فرید رامہر مزی ۴۶۴
۱۹۳. فقیر، گودرز رزمگاہ ۴۶۶
۱۹۴. فتنائی، میرزا احمد مہدوی ۴۶۸
۱۹۵. قدسی، حسین علی ۴۶۹
۱۹۶. قطرہ، میرزا عبدالوہاب ۴۷۰
۱۹۷. قلزم، شفاء اللہ ۴۷۴

- ۴۷۵ ۱۹۸. قلزم، شیخ محمدحسن.
- ۴۷۶ ۱۹۹. قلزم، میرزا عزیزالله.
- ۴۷۷ ۲۰۰. قهرمان، قهرمان محمدی.
- ۴۸۷ ۲۰۱. کریم، محمدکریم.
- ۴۸۸ ۲۰۲. کیانی، قدرتالله.
- ۴۹۱ ۲۰۲. کیانی قلعه سردی، کورش.
- ۴۹۵ ۲۰۳. کیوان، محمد شفیعی.
- ۴۹۷ ۲۰۵. کیهان، محمدتقی.
- ۴۹۹ ۲۰۶. گودرز، عبداللہ.
- ۴۹۹ ۲۰۷. لطیف، میر عبداللطیف.
- ۵۰۰ ۲۰۸. مالمیر، میرزا حسن.
- ۵۰۱ ۲۰۹. مجرم، ابوالحسن.
- ۵۰۲ ۲۱۰. مجرم، ملا زلفعلی کُرمش.
- ۵۰۳ ۲۱۱. مجنون، گل محمد.
- ۵۰۴ ۲۱۲. مجنون، میرزا عبدالوهاب.
- ۵۰۵ ۲۱۳. محمود، محمودخان اعمی.
- ۵۰۹ ۲۱۴. محمود، محمودخان ستوده.
- ۵۱۳ ۲۱۵. محمود، محمود شیدا.
- ۵۱۴ ۲۱۶. محیط، عبدالله.
- ۵۱۵ ۲۱۷. مخلص، نادعلی طهماسبی.
- ۵۱۷ ۲۱۸. مداح، عبدالحسین.
- ۵۱۷ ۲۱۹. مددی، حسین.
- ۵۱۸ ۲۲۰. مذهب، نصرالله.
- ۵۱۹ ۲۲۱. مرادی، داریوش.
- ۵۲۴ ۲۲۲. مسرور، سید علی علوی.
- ۵۲۷ ۲۲۳. مسرور، علی مراد رفوفی.
- ۵۲۸ ۲۲۴. مشتاق، محمدرحیم.
- ۵۲۹ ۲۲۵. مشرف، اسفندیار.
- ۵۳۱ ۲۲۶. مشفق، حسین قلی مشفق ضرغام.
- ۵۳۹ ۲۲۷. مصباح، علی جان.

۲۲۸. مطبوع، آ محمد ابراهیم ۵۳۹
۲۲۹. مطبوع، عبدالغنی ۵۴۱
۲۳۰. مقوم، عبدالله برجیان ۵۴۵
۲۳۱. ملالی، آخوند ملا عبدالصمد ۵۴۶
۲۳۲. مُلملی، منصور ۵۴۷
۲۳۳. میرزا، فریده چراغی ۵۵۱
۲۳۴. میرزا، سید رحیم ۵۵۵
۲۳۵. میرزا، مهراب خان احمد خسروی ۵۵۶
۲۳۶. میرزا، یونس علی ۵۵۷
۲۳۷. نائل، جعفر ۵۶۱
۲۳۸. ناجی، ملا حسن ۵۶۲
۲۳۹. ناصح، تیمور بزرگ ۵۶۴
۲۴۰. ناصر، ناصرقلی خان منیر ۵۶۴
۲۴۱. ناظم، یدالله بابادی بختیاری ۵۶۶
۲۴۲. ناهید: سید حسن شجره ۵۶۸
۲۴۳. نجمی، محمد ابراهیم ۵۷۰
۲۴۴. ندیم، عبدالحسین ندیم ۵۷۱
۲۴۵. نوا، محمدجعفر نوابخش ۵۷۲
۲۴۶. نوذر، علی محمد نوذری ۵۷۳
۲۴۷. نوروزی، ابوالحسن ۵۷۴
۲۴۸. نهال، محمدحسن شهرکردی ۵۷۸
۲۴۹. نیره، ماهرخ شارق ۵۸۰
۲۵۰. نیشان، علی آقا ۵۸۳
۲۵۱. والی، نجفقلی بیک بختیاری ۵۸۴
۲۵۲. واهب، میرزا حسن المامیری ۵۸۷
۲۵۳. وحشت، میرزا امامقلی ۵۹۲
۲۵۴. هاتفی، سید قدرت الله ۵۹۲
۲۵۵. هارونی، فریبا ۵۹۳
۲۵۶. هاشمی، سید ماشاء الله ۵۹۷
۲۵۷. هجران، محمد امین ۵۹۹

- ۶۰۰ ۲۵۸. هرمز، هرمز علی پور.
- ۶۰۲ ۲۵۹. هرمزی، سلیمان.
- ۶۰۴ ۲۶۰. همانی، هیبت الله.
- ۶۰۵ ۲۶۱. همت، محمدکاظم.
- ۶۰۶ ۲۶۲. یقظان ایذجی، عبدالله.
- ۶۰۷ ۲۶۱. یوسف بختیاری.
- ۶۰۸ ۲۶۲. یوسف، میرزا یوسف.

سخن ناشر

آنچه را تحریک تحریک به این تألیف و تدوین کرد دیدن کتاب تاریخچه دو قرن اخیر شعرا و عرفا و چه حال و بختیاری تألیف سرهنگ ابو الفتح اوژن بختیاری است که در سال ۱۳۳۲ شمسی در ۲۳۲ صفحه در قطع خشتی منتشر شده بود که آن نیز به گفته مؤلف بر پایه کتاب بختیاری عثمان سامانی بنا شده بود.

ابتدا می خواستم آن را باز چاپ کنم اما منصرف شدم، به دو دلیل:

اول اینکه این تذکره آن آن بختیاری نداشت و آرزومند بودم که بتوانم هرچند ضعیف و ناقص آن آن را بنمایانم.

و دیگر اینکه با استفاده از منابع در اختیار در کتابخانه شخصی - تأکید می کنم در اختیار - در حد حوصله و مقدور آن را کاملتر کنم.

در چند سال گذشته بطور مداوم، اما نه پیوسته، و نه با برنامه به آراستن و پیراستن آن پرداختم و نتیجه کار لژی مایه گرفتار کم حوصله ای که روزها و کربل است و شبها به کار دل، شد این که تقدیم حضور خوانندگان ارجمند می گردد.

این تذکره پریشان تر از آن است که بشود عذری برای آن آورد. نه می ندارد، ساختاری ندارد، سامانمند نیست، جای شاعران بسیار و سروده های عاشقان بختیاری در آن خالی است. و بهتر بود که نام آن را براساس محتویات و ساختار ناسازش تذکره پریشان بختیاری می گذاشتم. اما یک چیز در آن است و برجسته هم شده است و این برجستگی به عمد هم بوده است و اگر ارزشی دارد به خاطر آن است و آن آن بختیاری است: نمایاندن سرزمین پاک بختیاری و عشق پاک و بی پیرایه بختیاری به تبار و آب و خاک پاک خود و ایران عزیزتر از جان، و ایمان صادقانه بختیاری، خصوصاً ارادت

خالصانه و عاشقانه آنها به مردی و مردانگی، به شاه مردان و به سالار شهیدان. و این همه آن چیزی است که درین تذکره پریشان جمع شده است و همه سعی و کوشش ناکافی حقیر نشان دادن همین تصویر دل‌انگیز و غروربرانگیز و افتخارآفرین بوده است از جای جای خطه زرخیز و مردخیز بختیاری، و اگر اغراق نباشد این کتاب بیانگر حماسه شکوه و عظمت سرزمین پاک و مردم پاکدل آن دیارست، هرچند خیلی خیلی ناقص است. و به واقع قصد انتشار آن را نداشتم؛ اما دوستانی که از چند سال پیش در جریان کار این تذکره و تدوین آن بودند، اصرار بر انتشار آن داشتند و در جواب حقیر که نمی‌توانم آن را برمی شمردم دست روی آن می‌گذاشتند و می‌گفتند نمودن آن آن و آن نگاه مهم‌تر است. و نیز ته دلم از این که زمانه فرصت ندهد به اتمام و انتشار آن و این آرزو به خاک کشیده که هزاران هزار آن رفته است، می‌ترسیدم. این بود که دل به دریا زدم و نمی‌دانم که کجاست رستی کرده‌ام یا نه؟

اما اگر عمری بود و زمانه مجلی و دماغی داد، می‌گوئم که به یاری حق و دوستان بختیاری در چاپهای بعدی به پایان و آراسته‌تر گردد و نقایص آن کمتر شود. اگر این عذر تقصیر پذیرفته اهل دل گردد بسیار خوشنود می‌شوم.

تهران

سه بامداد ۲۳ فروردین ۹۳

ع. جریزه‌دار